

Skema 2: Beskrivelse af projektet

(max 5 sider, skrifttype Arial, skriftstørrelse 10)

1. Projektets titel
Tid til at lære – tid til at leve
2. Hovedansøger
Sundhed og Ældre, Herning Kommune
3. Hvilket/hvilke tema(er) fra værdighedspolitikkerne tager projektet afsæt i? <i>Sæt minimum ét kryds</i>
☒ Livskvalitet ☐ Selvbestemmelse ☒ Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen ☐ Mad og ernæring ☒ Pårørende ☐ En værdig død ☐ Bekæmpelse af ensomhed
4. Resumé af projektet (max 15 linjer)
<p>Hovedformålet med projektet er at anvende den videobaserede Marte Meo-metode til at skabe sammenhæng og vidensdeling, så omsorg og nærhed styrkes i ældreplejen. Derudover er det en vigtig del af projektet at afprøve, hvorvidt videooptagelser kan fungere som dokumentation og derved reducere unødvendige dokumentationskrav. Der bidrages løbende til Sundhedsstyrelsens platform for erfarings- og vidensdeling bl.a. med en instruktionsfilm og deltagelse i netværksmøderne. Målgruppen er både pårørende til borgere med demens og fagpersoner. Det innovative i projektet er, at ideudviklingen starter i målgruppen, der således er med til at udvikle individuel videobaseret læring, som både afprøves lokalt og bidrager til skabelse af viden på nationalt niveau.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Læring på individuelt niveau: Familier med demens vil få tilbudt Marte Meo-forløb i eget hjem og i overgangen til plejebolig, der skabes to professionelle film til undervisningsbrug. 2) Læring og kompetenceudvikling på lokalt niveau: Det afprøves om videooptagelser, der følger CPR-nr., kan reducere dokumentationen i overgangen fra eget hjem til plejebolig. Der uddannes 12 Marte Meo-terapeuter og 54 får Marte Meo grundkursus 3) Læring på nationalt niveau: Der produceres i alt 15 professionelle Marte Meo-film til en ny vidensplatform, som kommer til at ligge i Alzheimerforeningens regi med fri adgang for alle.
5. Beskriv baggrunden for projektet, herunder det udviklingsområde/den problemstilling projektet tager afsæt i samt hvilken viden/hvilke erfaringer projektet bygger på
<p>Det anslås, at der er ca. 90.000 mennesker med demens i Danmark i dag, og i 2040 forventes antallet at stige til mellem 120.000 og 146.000, grundet det stadigt voksende ældresegment. Pårørende til hjemmeboende borgere med demens er typisk de primære omsorgsgivere, og sygdomsperioden i eget hjem udgør den længste periode i demensforløbet. Pårørende efterspørger at få udvidet deres relations- og demenskompetencer og få konkret vejledning til, hvordan de i hverdagen bedst kan hjælpe med fx spisning og hygiejne uden, at dagligdagen bliver konfliktfyldt. Som demensen udvikler sig år for år, bliver omsorgs- og plejeopgaverne mere og mere omfattende og krævende for de pårørende, og det ender ofte med, at den demensramte bliver nødt til at flytte på plejecenter. Selve overgangen fra eget hjem til plejecenter er tit forbundet med svære følelser, en overflod af informationer og store forandringer. Både pårørende og personale giver udtryk for, at det er svært at få al den nødvendige viden om borgerens livshistorie, vaner, døgnrytmer og støttebehov lagt ind i den skrevne dokumentation, som ofte også er meget tidskrævende både at skrive og læse. Mange små detaljer risikerer at gå tabt, og derved opstår der mangel på sammenhæng i overgangen fra eget hjem til plejecenter.</p> <p>Både lokalt og på landsplan har der, på demensområdet, været iværksat mange kursustilbud til pårørende, men erfaringen viser, at pårørende har svært ved at komme hjemmefra til kurserne, og at det også er svært at overføre viden fra undervisningslokalet til hverdagsituationer.</p> <p>Den nyeste hjerneforskning viser, at hjernen husker billeder bedre end ord, og at læring skabes og huskes gennem gentagelser. Med udgangspunkt i denne forskning er brug af film og video derfor velegnet til at understøtte en udvidelse af relations- og demenskompetencer i demensforløbet hos</p>

både pårørende og personalet og kan være med til at understøtte en øget sammenhængskraft gennem hele demensforløbet.

Herning Kommune har siden 2001 skabt positive og målbare resultater ved at anvende Marte Meo-metoden i demensomsorgen på Plejecenter Lindegården. I et arbejdsmiljøprojekt fra 2016–17, hvor Marte Meo blev anvendt som grundlæggende metode, var tre plejecentre fra Herning Kommune involveret. Projektet udløste mærkbare resultater, hvor fx voldsindberetninger samlet set blev reduceret med 62%. Dette skabte en meget større arbejdsglæde hos personalet og en langt bedre trivsel for beboerne (se Bilag 1).

Marte Meo (latin: *'Ved egen kraft'*) er en kendt og meget enkel metode, som alle kan lære, da den rammer mange læringskompetencer og refleksionsniveauer. Metoden bygger på en grundlæggende antagelse om, at mennesker har mange flere ressourcer, end de er bevidste om, og at det er muligt at mobilisere disse ressourcer ved rette vejledning gennem film/videooptagelser. Derfor er Marte Meo-metoden udvalgt som den gennemgående metode i dette projekt.

Som den eneste kommune i Danmark har Herning Kommune fået certificeret to plejecentre som Marte Meo-institutioner. Der stilles store faglige krav til en sådan certificering, hvor alle medarbejdere – lige fra tandlægen og frisøren og over køkkenpersonalet til pedellen bliver introduceret til, og undervist i, Marte Meo-metoden. Se mere på:

<https://www.martemeo.dk/media/1204/mm-certificering-definition.pdf>.

Herning Kommunes mange positive Marte Meo-erfaringer udspringer dog primært fra kommunens plejecentre, og der opleves derfor nu et stigende behov for at udforske relations- og demenskompetencer til brug i eget hjem. Dette gælder både for pårørende og for det personale, der varetager omsorg, sundhed, pleje og aktivitetsopgaver for den demensramte borger på plejecentre, i daghjemmene og i og omkring eget hjem. Målet er at skabe sammenhæng i hele demensforløbet. De pårørende og personalet på både plejecentre samt i hjemmeplejen har brug for læring og viden på forskellige tidspunkter, i forskelligt tempo og på forskellige niveauer. Samtidigt efterlyser de sammenhæng og samskabelse af hinandens kompetencer, så der opbygges relationer og demensfaglige broer mellem de overgange, der udgør en del af et demensforløb. Projektets formål er derfor bl.a. at skabe grundlaget for dette.

6. Beskriv hvordan projektet understøtter puljens formål om at styrke omsorg og nærvær i ældreplejen med afsæt i mindst ét af de syv værdighedstemaer.

Livskvalitet: Demens ændrer livsbetingelser og kan medvirke til en forringelse af livskvalitet. Ved at internalisere Marte Meo-metoden i borgerens eget hjem tidligt i demensforløbet vil vi skabe mulighed for, at der kommer fokus på udviklingsstøttende samspil, der bidrager til at fremme allerede iboende ressourcer hos den demensramte borger. Den videobaserede Marte Meo-metode giver mulighed for gennem billeder og ord at tydeliggøre, hvordan personcentreret omsorg og øjeblikke med nærvær gør livet mere begribeligt, håndterbart og meningsfuldt.

Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen: De pårørende er vores vigtigste samarbejdspartnere i forhold til livshistorie, pleje, omsorg og nærhed til mennesket med demens. Ved at filme de pårørende i samspillet med deres sygdomsramte skabes der stor viden og læring, som kan formidles videre gennem billeder og ord til de relevante faggrupper. Demens giver rolletab og rolleskift, og her kan Marte Meo-optagelser opbygge viden og læringsbroer imellem de pårørende og personalet i de forskellige faggrupper, som medvirker på de forskellige stadier.

Pårørende: Gennem videooptagelser og film giver vi de pårørende redskaber til, hvordan udfordringerne i hverdagssituationerne med borgeren med demens, kan håndteres. Målet er at understøtte de pårørendes følelse af at være betydningsfulde i en ellers svær situation, så der skabes god energi. Viden om den demensramtes store behov for omsorg og nærhed kommer i højsædet i en hverdag med demens som følgesvend. Gennem workshops samt ved at gå i dialog med de pårørende, er det målet at inddrage de pårørende i projektet, så der tages udgangspunkt i deres behov. Ved at inddrage Marte Meo-metoden på flere forskellige niveauer kan de pårørendes erfaringer medvirke til at skabe ny viden, så der gennem praksisnær læring opnås et relations- og demensfagligt kompetenceløft.

7. Beskriv hvordan projektet understøtter puljens mål om at se på veje til at reducere unødvendige dokumentationskrav og optimere eksisterende dokumentationsprocesser til gavn for den enkelte ældre.

Både borgere med demens og deres pårørende oplever store udfordringer i processen med at flytte fra eget hjem til plejecenter og har efterspurgt hjælp til at afhjælpe følelsen af afmægtighed og til at gøre denne proces mere overskuelig. Derfor er det en integreret del af dette projekt, at vi afprøver at skabe dokumentation i form af videooptagelser efter Marte Meo-metoden i hverdagen.

Ved på denne måde at reducere omfanget af skriftlig dokumentation og unødvendige dokumentationskrav – og samtidig optimere eksisterende dokumentationsprocesser – kan personalet få mere tid til at yde omsorg og være nærværende over for borgeren med demens. Vi vil i samarbejde med firmaet Systematic undersøge, hvordan anvendelsen af videooptagelser kan blive en del af dokumentationen for den enkelte borger. Dette gøres ved, at personalet optager videoer i forbindelse med borgerens overgang fra eget hjem til plejecenter, som vedhæftes borgerens journal. Videoerne vil være tilgængelige i et GDPR-sikret journalsystem for alle de relevante medarbejdere, som har adgang til den pågældende borgers personoplysninger. Videoklippene varer maksimalt to minutter, så der kan skabes meget viden om borgeren på kort tid.

8. Beskriv projektets metoder og processer, og hvordan de understøtter formålet om at styrke omsorg og nærvær i ældreplejen gennem *innovative* veje og skabe positiv forandring i praksis. Herunder overvejelser om inddragelse af borgere, involverede medarbejdergrupper og andre relevante parter.

Metoder:

Projektets gennemgående metode er den velkendte og allerede veludviklede Marte Meo-metode, som vi vil anvende i nye konstellationer og med fokus på sammenhæng mellem erfaring, læring, viden og kompetenceudvikling hos pårørende til mennesker med demens og de relevante fagpersoner. Metoden anvendes på tre niveauer: individuelt, lokalt og nationalt. Omdrejningspunktet er vidensformidling gennem videooptagelser og professionelt producerede film, der fra start til slut skabes i et samarbejde mellem mennesker med demens, deres pårørende og det relevante personale.

Vi vil gøre brug af både kvalitative som kvantitative dataindsamlingsmetoder for at udvikle idéer til vidensplatformens indhold, og til løbende at lave virkningsevaluering på om anvendelse af videooptagelser som dokumentation kan reducere unødvendige dokumentationskrav og optimere dokumentationsprocesser.

Vort succeskriterie er at styrke omsorg og nærhed i ældreplejen hos mennesker med demens, hvilket kan være en vanskelig størrelse at måle på. Derfor vil vi anvende WHO-5 (trivselsindeks) spørgeskemaet til at måle på pårørendes trivsel før et Marte Meo-forløb og ved forløbets afslutning. WHO-5 er et meget enkelt spørgeskema, som gennem fem konkrete spørgsmål tager udgangspunkt i, hvordan pårørende oplever egen trivsel.

Da den længste periode af et demensforløb foregår i eget hjem, spiller de pårørende en stor rolle i at styrke omsorg og nærhed for borgere med demens, og sammen med Marte Meo-kompetencer kan de pårørendes trivsel få stor indvirkning på en styrkelse af omsorgen og nærheden både tidligt og sent i et demensforløb.

Vi betragter pårørende til borgere med demens som meget vigtige samarbejdspartnere i et demensforløb, der, sammen med relevant fagpersonale, kan skabe sammenhæng i forløbet, når de har et fælles vidensgrundlag at arbejde ud fra.

Processer og opkvalificering:

Gennem Herning Kommunes mangeårige praksis med at internalisere Marte Meo på plejecentre i kommunen har vi erfaret, at der skal en bred faglig opkvalificering i Marte Meo til, for at metoden kan integreres som en grundlæggende arbejdsmetode.

Demenskonsulenter/Marte Meo-terapeuter vil derfor tilbyde 10 pårørende til borgere med demens et Marte Meo-forløb i eget hjem, hvor de og det relevante personale vil blive filmet 4 gange med 14 dages mellemrum. Efter hver optagelse giver vi de pårørende og muligvis personalet individuel supervision på den konkrete videooptagelse, og vejledning i hvilke aktuelle Marte Meo-principper de kan arbejde videre med til næste optagelse. Pårørende skal have lov til at være pårørende og skal ikke betragtes som fagpersoner, og derfor Marte Meo-opkvalificeres de i eget hjem.

Derudover vil vi som en del af dette projekt tilbyde 54 fagpersoner, herunder SOSU-personale der har kontakt med borgerne i egne hjem eller på plejecentre, et Marte Meo-grundkursusforløb med undervisningsgange af hver fire timers varighed. Vi vil basere undervisningen på personalets egne videoklip fra dagligdagen hos borgerne, samt supervision på disse og gennemgang af udvalgte problemer fra deres egen praksis.

Endelig vil vi uddanne 12 Marte Meo-terapeuter, der tilknyttes demensramte borgere i eget hjem, på dagcentre og i overgangen til plejebolig således, at Marte Meo-metoden kan blive en kontinuerlig og fælles arbejdsmetode. Disse terapeuter bliver fremadrettet ansvarlige for at formidle Marte Meo-viden til de pårørende og medarbejdere, der er tilknyttet målgruppen. De skal sikre en vedvarende forankring af Marte Meo-metoden for at understøtte, at livet med demens i eget hjem føles mindre afmægtigt og bliver mindre konfliktfyldt, hvorved der skabes overskud til omsorg og nærhed.

Filmproduktioner og webbaseret lærings- og vidensplatform:

Som en vigtig del af projektet skaber vi – med udgangspunkt i Marte Meo-metoden – et filmbibliotek med 15 professionelt optagede film. Storyboard Prod., som har mange års erfaring med produktion af film til ældreområdet, producerer disse film. Filmene optages i hjemmene hos mennesker på forskellige demensstadier sammen med deres pårørende og relevant personale. Inspirationen til filmenes indhold vil bl.a. komme fra de workshops, der afholdes i projektets indledning, og det kan fx være emner som påklædning, hygiejne, måltider, kommunikation og sociale aktiviteter. Formålet med filmene er at give konstruktiv viden og ideer omkring hverdagens udfordringer, når man er sammen med personer med demens døgnet rundt, til de pårørende og det relevante personale. Inspirationen til filmene kommer bl.a. fra video'en "Sådan var det og sådan blev det", der er produceret i samarbejde med Socialstyrelsen og skildrer et Marte Meo-forløb på et plejecenter. For at sikre at så mange som muligt får adgang til dette nye filmbibliotek vi laver, har vi indgået et samarbejde med Alzheimerforeningen om at skabe en webbaseret lærings- og vidensplatform på deres webside, hvor alle filmene kan ligge til fri afbenyttelse sammen med anden viden fra projektet. Således kan alle kommuner og privatpersoner i Danmark få glæde af projektet i mange år frem. Ud over de 15 film producerer vi også 2 film, der særligt skal handle om overgangen fra eget hjem til plejebolig hos familier, hvor demensen er så fremskreden, at denne overgang er blevet aktuel. Der er et særligt fokus på tværfagligheden i disse to film, hvor de forskellige personalegrupper samarbejder og byder ind med hver deres særlige kompetencer gennem forløbet med henblik på læring, udveksling af viden og samspillet med de pårørende – og med Marte Meo-metoden som fælles ståsted.

Endelig producerer vi også en dedikeret instruktionsfilm til personalebrug, som forklarer, hvordan man kan bruge videooptagelser efter Marte Meo-metoden til at reducere den skriftlige dokumentation, bl.a. omkring overgangen fra eget hjem til plejebolig. Denne film vil komme til at stå til fri rådighed på Sundhedsstyrelsens særlige vidensplatform, som de øvrige kommuner og andre interesserede frit kan tilgå.

Samlet produceres der således 18 film i dette projekt til fri online afbenyttelse fremadrettet.

9. Beskriv projektets potentiale ift. at skabe ny praksis og løsninger, der kan overføres til andre kommuner, herunder hvordan evt. samarbejde med andre aktører understøtter dette.

Et af de primære mål med projektet er at skabe viden og erfaringer som andre kommuner, fagpersonale og pårørende kan få glæde af på nationalt plan og tilgå helt frit. Filmene produceres derfor ud fra høje professionelle kvalitetsstandarder og samtidig samarbejde med Alzheimerforeningen omkring distributionen og med lic. supervisor Pernille Roug omkring kvalitetssikring. Gennem denne erfaringsdeling på nationalt niveau bliver det muligt for pårørende og fagpersoner i hele landet at få idéer til nye handlemuligheder i samspillet med mennesker med demens.

Det vurderes desuden, at der er stort potentiale i at udbrede kendskabet til reduktion af unødvendige dokumentationskrav gennem videooptagelser til alle landets kommuner, så der skabes mere tid til den enkelte borger. Dette bliver muligt via en ny funktion i omsorgssystemet Cura. Hvor konceptet afprøves med udgangspunkt i Marte Meo-metoden. Gennem hele projektperioden lægges resultater løbende ud til frit brug for de andre kommuner og da flere af landets kommuner i forvejen anvender samme eller lignende omsorgssystem som Herning Kommune, vil det være muligt for dem at implementere metoden og gøre brug af vore erfaringer.

10. Beskriv overvejelser om afsatte ressourcer i projektet til løbende at indsamle og anvende viden, erfaringer og resultater til løbende evaluering og tilpasning af projektet samt understøttelse af de af Sundhedsstyrelsen planlagte aktiviteter for videndeling mellem kommuner.

Projektets to projektledeere deltager i Sundhedsstyrelsens planlagte aktiviteter for erfarings- og vidensdeling mellem kommuner, herunder formidling af viden og erfaringer gennem oplæg, konferencer og lignende, samt deltagelse i netværksmøder afholdt af Sundhedsstyrelsen. Derudover vil projektledeerne løbende indsamle viden og erfaringer og foretage løbende evaluering og tilpasning af projektet i samarbejde med demenskonsulenter, som er specialister på området, samt i forbindelse med workshops med pårørende til borgere med demens og relevant personale. Udviklingskonsulenten (projektlederen) vil udarbejde et statusnotat medio 2021 samt opsamling i december 2021 til Sundhedsstyrelsen.

Grundet projektets store omfang og bredde er der to gennemgående projektledeere: En administrativ og procesansvarlig udviklingskonsulent og en video- og praksisansvarlig Marte Meo-supervisor.

11. Beskriv projektets:

- organisering,

- ledelsesmæssige forankring og opbakning,
- tilknyttede kompetencer og erfaring,
- tids- og milepælsplan.

Beskriv herunder overvejelser om/argumentation for gennemførligheden af projektet i relation til disse.

Projektorganisering, forankring, kompetencer og erfaring:

- **Projektejer:** Gitte Rasmussen. Chef for plejecentre og demensteam i Herning Kommune
- **Projektleder:** Gitte Henriksen. Marte Meo-supervisor i demensteamet i Herning Kommune. Har tidligere været projektansvarlig i et projekt med støtte fra Arbejdstilsynet omkring facilitering af Marte Meo-metoden som lærings- og forandringsproces for 148 medarbejdere. Har også været projektansvarlig for et voldsforebyggende projekt fra Forebyggelsesfonden på et plejecenter.
- **Projektleder:** Jasmin Al-assadi. Udviklingskonsulent i Sundhed og Ældre, Herning Kommune.
- **Demenskonsulenter** fra Herning Kommune vil også have en central rolle igennem projektet. Demenskonsulenterne har specialistfunktioner, herunder bl.a. som VISO-specialister, Marte Meo-terapeuter og som demensambassadør for Nationalt Videnscenter for Demens.

Chefen for plejecentrene og chefen for hjemmeplejen i Herning Kommune indgår i projektets styregruppe sammen med udviklingskonsulenten, Marte Meo-supervisoren, IT-konsulenten samt filinstruktøren fra Storyboard Prod. Projektejerskabet og styregruppens sammensætning fremmer en politisk indstilling til øget samarbejde på tværs af organisationen i Sundhed og Ældre og projektets bemanning sikrer en naturlig forankring i de kommunale organisationer ved opbygning, afprøvning, evaluering, kvalitetssikring og implementering af projektets resultater.

Vi vurderer, at projektet er meget gennemførbart i lyset af den store ledelsesmæssige forankring og opbakning, samt at tovholderne og projektets nøglepersoner har de helt rette kompetencer til at eksekvere det. Desuden har Herning Kommune stor erfaring med anvendelsen af projektets centrale metode, og projektets samarbejdspartnere (Alzheimerforeningen, Storyboard Prod. og Pernille Roug) har stor og mangeårig erfaring inden for projektets fokusområde.

Tids- og milepælsplan:

I dec. 2020 indledes projektet med afholdelse af styregruppe- og arbejdsgruppemøde, samt en workshop med pårørende og personale. Derudover opstartes hér forløbet med Marte Meo-terapeutuddannelsen (hold 1 & 2) samt Marte Meo-grundkurset (hold 1, 2 & 3).

1. kvartal 2021	2. kvartal 2021	3. kvartal 2021	4. kvartal 2021
<p>Teknisk opsætning af softwareopbevaring af videodokumentation.</p> <p>Undervisning af personale i brug og indsamling af materiale til videodokumentation.</p> <p>Marte Meo-forløb i borgernes egne hjem med pårørende og personale sammen med Storyboard Prod.</p> <p>Marte Meo-tilbagemeldinger til pårørende og borgere i eget hjem.</p>	<p>Styregruppe- og arbejdsgruppemøde.</p> <p>Marte Meo-grundkursus (hold 4, 5 & 6).</p> <p>Marte Meo-forløb i borgernes egne hjem med pårørende og personale sammen med Storyboard Prod.</p> <p>Marte Meo-tilbagemeldinger til pårørende og borgerne i egne hjem.</p>	<p>Statusnotat for puljen til Sundhedsstyrelsen.</p> <p>Styregruppe- og arbejdsgruppemøde.</p> <p>Marte Meo-forløb i borgernes egne hjem med pårørende og personale sammen med Storyboard Prod.</p> <p>Marte Meo-tilbagemeldinger til pårørende og borgerne i egne hjem.</p> <p>Marte Meo-grundkursus (hold 7, 8, 9 & 10).</p>	<p>Alle filmene til Alzheimerforeningens platform færdiggøres og offentliggøres.</p> <p>Evalueringsskole for relevant personale.</p> <p>Evalueringsskole for pårørende.</p> <p>Instruktionsfilmen til SST-plattform for videns- og erfaringsdeling færdiggøres.</p> <p>Evaluering af projektet, rapport, temadage m.m.</p>

Derudover deltager projektlederne løbende i netværksmøder m.m., som afholdes af Sundhedsstyrelsen, samt bidrager med skriftligt materiale til Sundhedsstyrelsens platform for erfarings- og vidensdeling. Se Bilag 5 for nærmere beskrivelse af tidsplan.

